

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative
(evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (*evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor*) a fost elaborat de Ministerul Justiției.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Necesitatea elaborării proiectului derivă din Conceptul privind evaluarea integrității judecătorilor și procurorilor, conform căruia colegiile din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii (în continuare - CSM) și Consiliului Superior al Procurorilor (în continuare – CSP), responsabile de evaluarea performanțelor, urmează a fi fortificate și capacitate cu pârgii și instrumente de lucru pentru a aplica pe intern mecanismul de verificare a integrității în raport cu judecătorii și procurorii care nu sunt subiecți ai procedurii de evaluare externă, reglementată de Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție și Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În partea ce ține de judecători, cadrul normativ aferent evaluării performanțelor și selecției acestora a fost adoptat prin Legea nr. 147/2023 privind evaluarea și selecția judecătorilor. Astfel, criteriile de evaluare a performanțelor judecătorilor au fost revizuite și reglementate la nivel de lege. Or, anterior, acestea erau stabilite prin regulament al CSM. Totodată, ponderea procentuală prevăzută de lege pentru criteriul „integritatea” s-a dovedit a fi una prea mică (30% din punctajul final al evaluării), în raport cu accentul care se pune pe integritate în procesul de evaluare externă a judecătorilor și procurorilor.

În partea ce ține de procurori, modificările cadrului normativ efectuate prin Legea nr. 200/2023 pentru modificarea unor acte normative au vizat mai mult modul de organizare și funcționare a colegiului responsabil de selecție și evaluare. Drept urmare, criteriile de evaluare și detaliile de procedură au rămas a fi reglementate la nivel de regulament al CSP.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Obiectivul general al proiectului constă în asigurarea continuității reformelor privind fortificarea performanțelor și integrității judecătorilor și procurorilor.

Urmare a promovării prezentului proiect vor fi atinse următoarele obiective specifice:

- ajustarea cadrului normativ pentru a asigura menținerea unui nivel înalt de integritate pentru toți judecătorii și procurorii, inclusiv pentru cei care sunt subiecți ai evaluării externe.

- remedierea carențelor legislative depistate urmare a aplicării în practică a prevederilor [Legii nr. 147/2023 privind evaluarea performanțelor judecătorilor](#) și a modificărilor efectuate în [Legea nr. 3/2016](#) cu privire la Procuratură prin [Legea nr. 200/2023 pentru modificarea unor acte normative \(îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare a performanțelor și răspundere disciplinară a procurorilor\)](#).

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

I. Subliniem că în nota informativă aferentă Legii nr. 252/2023, de asemenea, a fost accentuată necesitatea continuării procesului de evaluare a integrității judecătorilor și procurorilor de către colegiile din cadrul CSM/CSP, pentru a asigura **menținerea continuă a standardului înalt de integritate** în cadrul sistemului judecătoresc și al Procuraturii, inclusiv după finalizarea exercițiului de evaluare externă (care este excepțional, unic și limitat în timp).

Potrivit Legii nr. 147/2023, performanțele judecătorilor sunt evaluate în baza următoarelor criterii:

- competența profesională;
- competența organizatorică;
- integritatea.

Ponderea procentuală a acestor criterii, de asemenea, este stabilită în lege, după cum urmează: 50%, 20% și, respectiv, 30%.

Pentru a oferi criteriului „integritatea” o pondere mai mare, **se propune majorarea valorii procentuale a acestuia de la 30% la 40%**, din contul diminuării ponderii pentru criteriul „competența profesională” (de la 50% la 40%).

Modificarea ponderii criteriilor de evaluare a performanțelor se impune în contextul în care menținerea unui nivel înalt de integritate este o obligație pentru toți judecătorii și procurorii, nu doar pentru cei care sunt subiecți ai evaluării externe.

În context, se impune **o sincronizare a criteriilor de evaluare și a ponderii procentuale a acestora, aplicabile procurorilor**, în raport cu cele aplicabile judecătorilor. Referitor la indicatorii aferenți fiecărui criteriu, menționăm că aceștia vor fi dezvoltati în regulamentul CSP.

II. În partea ce ține de calificativele atribuite judecătorilor în procesul de evaluare, actualmente art. 19 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 147/2023 stabilește că „[Î]n urma evaluării performanțelor judecătorului, Colegiul adoptă [...] hotărârea privind susținerea evaluării performanțelor, fiind acordat unul dintre calificativele „insuficient”, „bine”, „foarte bine” sau „excelent” ”.

Astfel, ar rezulta că evaluarea performanțelor se consideră susținută chiar și de un judecător care a fost apreciat cu calificativul „insuficient”. Această abordare necesită a fi modificată, or, pentru asigurarea calității actului de justiție și respectării drepturilor omului, este imperios ca examinarea dosarelor să fie efectuată de judecători cu un înalt grad de profesionalism și integritate. O persoană care a fost

apreciată cu calificativul „insuficient” nu corespunde acestor cerințe. Spre deosebire de judecători, în cazul procurorilor, calificativul minim pentru a promova evaluarea performanțelor este „bine”.

În scopul **uniformizării prevederilor privind calificativele atribuite în procesul de evaluare a performanțelor judecătorilor** cu cele prevăzute pentru procurori se propune modificarea art. 19 alin. (1) din Legea nr. 147/2023.

III. Proiectul propune mai multe intervenții la Legea nr. 3/2016, după cum urmează:

- Revizuirea și extinderea cazurilor în care un procuror poate fi evaluat extraordinar, fiind luate drept reper cazurile similare, stabilite pentru evaluarea extraordinară a judecătorilor (alin.(4) art. 29).
- Reglementarea la nivel de lege a subiecților, la solicitarea cărora poate fi inițiată evaluarea extraordinară (alin.(5) art. 29).
- Stabilirea obligației de a publica regulamentele CSP în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, or, actualmente acesta se publică doar pe pagina web a CSP. Astfel va fi sporită forța juridică a acestor documente, care, în esență, are caracter normativ (art. 31¹ alin. (5²) și art. 70 alin (2)).
- Majorarea duratei mandatelor membrilor colegiilor din cadrul CSP, de la 4 la 6 ani, similar celor din cadrul CSM. Precizăm că mandatul actualilor membri nu va fi extins. Astfel, norma va fi aplicabilă pentru membrii care vor fi numiți/aleși după intrarea în vigoare a legii (art. 83 alin.(6) și art. III alin.(3)).
- Renunțarea la instituția detașării în raport cu membrii procurori ai Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor. Actualmente sunt detașați doar membrii procurori ai Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor, or potrivit art. 83 alin.(11) „[s]arcina de muncă a procurorilor membri ai Colegiului de disciplină și etică se reduce cu cel puțin 50%. În funcție de volumul și complexitatea activității în cadrul acestui colegiu, sarcina de muncă a procurorilor poate fi redusă în proporție mai mare, în modul stabilit de Procurorul General”. Abordarea distinctă a modului de exercitarea a mandatului de către membrii procurori din diferite colegii din cadrul CSP nu se justifică și creează un tratament diferențiat. Pentru a-și îmbunătăți propria performanță procurorii membri ai Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor trebuie să continue activitatea profesională. De precizat, că membrii judecători ai Colegiului pentru selecția și evaluarea judecătorilor la fel nu sunt detașați pe perioada exercitării mandatului, beneficiind doar de reducerea volumului de lucru (art. 83 alin. (11)). În context, este necesară abrogarea alin. (6¹) din art. 83, care stabilește faptul detașării membrilor procurori ai Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor și modificarea alin. (11¹) astfel, încât prevederile referitoare la modul de remunerare a membrilor-procurori din cadrul Colegiului de disciplină și etică să fie aplicabile și pentru membrii-procurori din cadrul Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor. Astfel va fi uniformizat modul de remunerare a membrilor-procurori din colegiile specializate ale CSP.

- Extinderea termenului de contestare la CSP a hotărârilor colegiilor, de la 5 la 10 zile lucrătoare, similar termenului de contestare a hotărârilor Colegiului de selecție și evaluare a performanțelor judecătorilor (art. 85 alin.(3)).

- Stabilirea priorităților în procesul de evaluare ordinară/extraordinară a performanțelor judecătorilor și procurorilor. Evaluarea externă a integrității etice și financiare realizată conform Legii nr. 252/2023 și Legii nr. 65/2023 nu exclude evaluarea ordinară/extraordinară a performanțelor actorilor din justiție. În contextul exercițiului de vetting prioritate la evaluarea performanțelor vor avea procurorii și judecătorii care nu sunt subiecți ai legilor menționate. Totodată, judecătorii și procurorii care sunt subiecți ai Legii nr. 252/2023 și Legii nr. 65/2023, după promovarea exercițiului de vetting, vor fi evaluați ulterior din perspectiva performanțelor în ordinea stabilită în planurile de evaluare aprobate de CSM/CSP.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu este aplicabil.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Conform prevederilor actuale ale art. 83 alin. (6¹) din *Legea nr. 3/2016*, „[m]embrii Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor se detașează pe durata exercitării mandatului de membru al acestuia”. Astfel, referitor la remunerarea acestora se aplică prevederile aferente instituției detașării procurorilor.

Odată cu renunțarea la detașarea membrilor-procurori din cadrul Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor, se va modifica și modul de remunerare a acestora. În context, proiectul propune ca prevederile art. 83 alin. (11¹) din *Legea nr. 3/2016*, să fie aplicabile și membrilor-procurori din cadrul Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor. Alineatul respectiv prevede: „Membrii Colegiului de disciplină și etică beneficiază, pentru fiecare ședință la care participă, de o indemnizație echivalentă cu a zecea parte (1/10) din salariul președintelui Consiliului Superior al Procurorilor, dar nu mai mult decât pentru 4 ședințe pe lună.”.

Conform Anexei nr. 4 la *Legea nr. 270/2018* privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, pentru președintele CSP este stabilit coeficientul de salarizare „13,94”, valoarea de referință fiind de 4300 lei (art. 10 alin. (2) lit. f) din *Legea bugetului de stat* pentru anul 2025 nr. 310/2024). Drept urmare, **cuantumul maxim al indemnizației lunare pentru un membru-procuror** care a participat la 4 ședințe pe parcursul unei luni va constitui:

$$((13,94 \times 4.300 \text{ lei}) / 10) \times 4 \text{ ședințe} = \mathbf{23.976,8 \text{ lei}}$$

Precizăm că Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor este format din 7 membri, dintre care 5 sunt aleși din rândul procurorilor.

Pentru remunerarea acestora, luând în calcul numărul maxim de 4 ședințe per lună, va fi necesar:

- Lunar: $\mathbf{23.976,8 \text{ lei} \times 5 \text{ membri} = 119.884 \text{ lei}}$

- Anual: **119.884 lei x 12 = 1.438.608 lei**

Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor încă nu și-a început activitatea în noua componentă (urmare a evaluării „pre-vetting”), membrii acestuia nefiind încă numiți/aleși. Respectiv, noua componentă a colegiului va fi remunerată conform noilor reguli. De reținut, că această măsură de stimulare a membrilor Colegiului de selecție și evaluare a procurorilor se impune având în vedere volumul de lucru acumulat în perioada în care colegiul nu a funcționat, precum și sarcina pe care acesta o va avea în realizarea celei de-a treia etapă a evaluării integrității procurorilor.

În context, bugetul CSP pentru anul 2025 urmează a fi ajustat în procesul de rectificare bugetară în partea ce ține de mijloacele financiare necesare pentru remunerarea membrilor acestui colegiu.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

Nu este aplicabil.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, la compartimentul *Transparența decizională*, a fost plasat anunțul privind inițierea procesului de elaborare a prezentului proiect, care poate fi accesat la linkul: <https://www.justice.gov.md/ro/content/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-proiectului-legii-pentru-modificarea-unor-4>.

Un anunț similar a fost plasat și pe platforma www.particip.gov.md.

Proiectul urmează a fi avizat și consultat public.

7. Concluziile expertizelor

Va fi completat după efectuarea expertizelor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Aprobarea proiectului de hotărâre va impune modificarea ulterioară a regulamentelor aprobate de CSP referitoare la evaluarea performanțelor procurorilor, precum și a regulamentului similar al CSM referitor la evaluarea performanțelor judecătorilor.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru a asigura implementarea promptă a proiectului de lege, este necesar ca acesta să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, or, colegiile nou constituite din cadrul CSM și CSP trebuie să demareze procedurile de evaluare a performanțelor judecătorilor și procurorilor conform noilor prevederi.

Secretar de stat

Stanislav COPEȚCHI